

ALMANYA'DA RADİKAL SAĞIN YÜKSELİŞİ:
ALMANYA İÇİN ALTERNATİF PARTİSİ, POPÜLİZM
VE DEMOKRASİ

Miige AKNUR*

Makale Geliş Tarihi-Received: 28.02.2020
Makale Kabul Tarihi-Accepted: 01.11.2020
DOI: 10.37093/ijisi.837682

415

IJSI 13/2
Aralık
December
2020

ÖZ

Almanya için Alternatif Partisi'nin (Alternative für Deutschland – AfD) kısa sürede güçlenmesine 2009 avro krizi, Avrupa Birliği'nin (AB) Almanya'nın iç siyasetine artan müdahalesi, 2015 yılında başlayan göçmen ve mülteci krizi, artan terör saldırıları ve Almanların kendi kimliklerini koruma çabaları neden olmuştur. AfD, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Alman Parlamentosu'na girmeyi başaran ilk radikal popülist sağ partidir. AB, göç ve İslam karşıtı politikalar izleyen AfD, 2017 genel seçimlerinde oyların %12,6'sını alarak parlamentoda üçüncü parti olmuştur. AfD'nin bu hızlı yükselişi halkta partinin Alman demokrasisine zarar vereceği konusunda yaygın bir kaygı oluşturmuştur. Bu çalışmanın amacı, AfD'yi Cas Mudde'nin (2007: 22) popülist radikal sağ ideolojinin üç bileşeni olarak tanımladığı "popülizm, yerlilik ve otoriterlik" çerçevesinde inceleyerek partinin Alman demokrasisini zayıflatıp zayıflatamayacağını tartışmaktır. Bu amaçla makale, parti programı ve politikacılarının söylemleri üzerinden AfD'nin toplumu "biz" ve "öteki" şeklinde kutuplaştıran "popülist politikalarını" ve ülkesinde sadece Alman halkının yaşaması gerektiğini belirten ve diğerlerini ulusal kimlik ve Alman kültürüne tehdit olarak

* Doç.Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, İzmir/Türkiye. muge.aknur@deu.edu.tr ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1407-7047>.

gördüğü “yerlilik politikalarını” incelemektedir. Ayrıca “ötekini” kabul etmemek için önerdiği otoriter hukuki düzenlemeleri analiz etmektedir. Çalışma bu “popülist” politikaların yerleşik Alman demokrasisine özellikle siyasal çoğulculuk, siyasal haklar ve kişisel özgürlükler konusunda tehlike oluşturduğuna ancak Alman anayasasında alınan önlemlerin ve Alman siyasal kültürünün bu tehlikeyi asgariye indirdiğini savunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sağın Yükselişi, Popülist Radikal Sağ Partiler, Alman Siyaseti, Popülizm, Demokrasi.

**THE RISE OF RADICAL RIGHT IN GERMANY:
ALTERNATIVE FOR GERMANY,
POPULISM AND DEMOCRACY**

ABSTRACT

Due to the 2009 Eurozone crisis, EU's intervention into German domestic politics, rise of refugee crisis in 2015, increase in terror attacks and the German people's effort to protect their own identity, there has been a rise of populist radical right in Germany. Alternative for Germany (Alternative für Deutschland - AfD) succeeded in gaining representation in the German Parliament as the first radical rightist party since World War II. AfD, follows anti-EU, anti-refugee and anti-Islam policies, and won 12.6 percent of the votes, making it the third largest party in the parliament after the September 2017 general election. This rapid rise of AfD has raised concerns among German public regarding deconsolidation of German democracy. This article aims at analyzing AfD's populist policies under the framework of Cas Mudde's (2007: 22) three components of populism, which are populism, nativism and authoritarianism, in the framework of democratic deconsolidation. By referring to the AfD party program and discourses of AfD politicians, the article will analyze AfD's populist policies, which polarize the people as "us" and "others"; its nativist policies that claim that Germany should be reserved for Germans alone; and also its authoritarian policies, that propose authoritarian legal arrangements to expel the immigrants and refugees from Germany. While the article argues that AfD poses a potential challenge to German democracy in the context of political pluralism, civil liberties and political rights, it also points out that the German constitutional safeguards and the political culture would prevent this challenge ever being realized.

Keywords: Rise of Right, Populist Radical Right Parties, German Politics, Populism, Democracy.

GİRİŞ

Almanya’da popülist radikal sağ aktörler, özellikle Almanya için Alternatif Partisi (*Alternative für Deutschland* – AfD) ve aşırı sağ gruplar güç kazandıkça ülkedeki demokrasinin tehlikeye gireceğine dair genel bir kaygı oluşmuştur. Aralık 2019’da Almanya’da yapılan bir ankete göre, Alman halkının %53’ü AfD’nin güçlenmesinin Alman demokrasisini tehlikeye soktuğuna inandıklarını belirtmiştir (DW: Eylül 2019). Şansölye Angela Merkel, Ocak 2020’de yapılan Thüringen eyalet seçimlerinde AfD’nin desteği ile Hür Demokrat Parti (*Freie Demokratische Partei*, FDP) adayı Thomas Kemmerich’in Thüringen eyaleti başbakanı seçilmesi sonrasında AfD’yi demokrasiyi felce uğratmakla suçlamıştır (The Local: Şubat 2020).

418

IJSI 13/2
Aralık
December
2020

2009 Avro krizi, Avrupa Birliği’nin (AB) Alman iç siyasetine müdahalesi, Almanya’ya ulaşmaya çalışan sığınmacı sayısındaki artış ve terör saldırıları nedeniyle tüm Avrupa’da olduğu gibi Almanya’da da popülist radikal sağ bir parti, AfD oylarını gittikçe arttırmıştır. Parti 2013 yılında kurulduğunda avro krizinden etkilenen AB ülkelerini kurtarma konusundaki muhalif politikaları desteklerken, 2015 yılında ortaya çıkan mülteci krizi sonucu göçmen/sığınmacı ve İslam karşıtı söylemler geliştirmeye başlamıştır. AfD, aşırı sağ gruplarla bağlantıları ve zaman zaman ortaya çıkan şiddet yanlısı ve ülkeyi kutuplaştırıcı söylemleriyle demokrasi karşıtı eğilimler göstermeye başlamıştır. Buna rağmen parti 2017 genel seçimlerinde oyların %12,6’sını ve parlamentoda milletvekillerinin %13,3’ünü alarak Şansölye Merkel’in Muhafazakâr Bloğundan (%32,9) ve Sosyal Demokratlardan (%20,2) sonra üçüncü parti olmayı başarmıştır. Ayrıca parti, Haziran 2019 yerel seçimlerinde Almanya’nın 16 eyaletinde temsil hakkı elde etmiştir.

Bu çalışmanın amacı, yerleşmiş ve sağlamlaşmış bir demokrasiye¹ sahip Almanya’da popülist radikal sağ bir parti olan AfD’nin Alman demokrasisine yönelik tehlike arz edip etmediğini araştırmaktır. Bir başka ifade ile AfD’nin göçmen, sığınmacı ve İslam karşıtı söylem ve

¹ Bir ülkede demokrasinin tam olarak yerleşmesi anlamında İngilizcede daha çok demokrasinin konsolidasyonu olarak kullanılan ifade bu çalışmada demokrasinin yerleşmesi ve sağlamlaşması şeklinde kullanılmıştır.

politika önerileri ile yerleşik demokrasinin en önemli bileşenleri olan siyasal çoğulculuk, kişisel özgürlükler ve siyasi haklara karşı bir tehlike oluşturup oluşturmadığını incelemektedir.

Bu amaçla makalenin ilk bölümünde alternatif kuramsal yaklaşımlar, popülizm ve yerleşik demokrasinin özellikleri ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. İkinci bölümde partinin tarihi, kuruluş amaçları ve politikaları kısaca incelenmektedir. Üçüncü bölümde ise AfD'nin siyasi söylemleri popülist radikal sağ ideolojinin üç bileşeni, - *popülizm, yerlilik ve otoriterlik* üzerinden yerleşik ve sağlamlaşmış demokrasi kapsamında analiz edilmektedir.² Makale, gittikçe güçlenen AfD'nin Alman demokrasisine tehdit oluşturup oluşturmadığı tartışması ile sonuçlandırılmaktadır.

1. POPÜLİST RADİKAL SAĞ VE DEMOKRASİ

Popülizm demokrasiyi hem destekleyebilir hem de ona karşı tehdit oluşturabilir. Latin Amerika'da sol popülist partiler, karar alma mekanizmasına daha önce dışlanmış yerli grupları veya kırsal kesimde çalışan işçileri dâhil etmek suretiyle demokrasiyi güçlendirirken, Avrupa'daki sağ popülist partiler ise azınlıklar ve benzeri grupları toplumdan dışlayarak, onlara kendi kültürlerine zarar veren "ötekiler" şeklinde muamele ederek ve çoğunluğun tahakkümünü savunarak demokrasiye tehdit oluşturmaktadırlar (Mudde ve Kaltwasser, 2011: 32).

Popülist radikal sağ, tüm dünyada olduğu gibi Avrupa'da da son yıllarda kayda değer bir yükselişe geçmiştir. AB'nin etkisiyle ortaya çıkan neo-liberal ekonomiler ve küreselleşmenin yarattığı gelir dağılımındaki eşitsizlikler bu yükselmeyi tetikleyen nedenler arasındadır. Diğer bir neden, AB'nin üye ülkelerin iç işlerine

² AfD'nin popülist politikalarının ayrıntılı incelemeleri için bakınız: Hülya Ecem Çalışkan, "The Rise of Populist Radical Right Parties in Europe: The Case of Alternative for Germany (AfD)," Basılmamış Yüksek Lisans tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Avrupa Çalışmaları Anabilim Dalı, Temmuz 2018; Emre Ataç (hazırlayan), *The Populist Radical Right in Germany: Ideology & Policies of the Alternative Für Deutschland (AfD)*, İstanbul: İktisadi Kalkınma Vakfı Yayınları, Yayın No: 303, Haziran 2019.

“gereğinden fazla” karşıarak bu ülkelerin egemenliklerini ihlal etmesidir. Avrupa bütünleşmesinin üye ülkelerin ulus-devlet özelliğini zayıflatması da sağ partilerin karşı çıktığı diğer bir meseledir. Özellikle 2015’te Suriye iç savaşı nedeniyle patlak veren sığınmacı akınları hem ekonomik hem de kültürel kaygılardan dolayı Avrupalıları rahatsız etmiştir. Avrupalılar kendi ülkelerinde azınlık olmaktan ve yerel kültürlerini kaybetmekten korkmaya başlamışlardır. Avrupa şehirlerinde yaşanan terör saldırıları da göçmen ve sığınmacı akınlarının bir güvenlik sorununa dönüşmesine neden olmuş, yabancı düşmanlığını ve İslamofobi’yi körüklemiştir. Bu süreçte tüm Avrupa’da olduğu gibi Almanya’da da uzun süredir iktidarda olan sosyal demokrat ve Hıristiyan demokrat partilerden oluşan ana akım partilere karşı güven kaybı yaşayan ve siyasal sisteme yabancılaşan bir seçmen profili oluşmuş ve bu gruplar aşırı sağ partileri desteklemeye başlamışlardır (Galston, 2018).

Avrupa’daki popülist sağ partiler halkın sesi ve sıradan vatandaşın temsilcisi olduklarını iddia etmişler ve ana akım partilerden oluşan “sisteme karşı” bir politika izlemişlerdir. Popülizm; halkın çıkarlarını onu istismar eden seçkin tabakaya karşı koruduğunu iddia eden, siyasi kurumları bu seçkin grubun etkisinden kurtarıp halkın yararına sunmayı hedefleyen, ve halkın önyargılarına, hayal kırıklıklarına ve öfkelerine hitap eden bir ideolojidir. Cas Mudde (2004: 543) popülizmi, toplumu homojen fakat birbirine düşman iki tabakaya ayıran, bir tarafta “iyi ve saf halk”, diğer tarafta ise “yozlaşmış seçkinler” şeklinde bir ideoloji olarak tanımlar. Bunun yanında ikinci bir tabakalaşma yaratarak ülkenin “yerli halkı” karşısında “göçmenler” ayrımı da yapar. Siyaseti “halkın genel iradesi” olarak görür. Bu ortamda bu partiler hizmet sözü verdikleri iyi ve saf halka, seçkinlerin desteklediği AB’nin küreselleşme politikalarına, göçmen ve mülteci akınına karşı politikalar vadederler. Ayrıca seçkinlerin koruyamadığını iddia ederek halka hem refah hem de kültür ve kimliklerini koruma sözü verirler. Bu sayede özellikle alt gelir grubuna mensup olan ve kültürel hayatlarının yabancılar yüzünden tehlikede olduğunu düşünen kitlelerin oylarını almayı başarırlar (Fenkart, 2018: 2).

Cas Mudde’ye (2007: 22) göre popülist radikal sağ ideoloji birbirini tamamlayan üç öğeden oluşmaktadır: “popülizm”, “yerlilik” (nativism) ve “otoriterlik”. Popülizm “dostlar” ve “düşmanlar” şeklinde kutuplaştırıcı bir söylem kullanarak toplumda “saf halk” ile

*Almanya'da Radikal Sağın Yükselişi:
Almanya İçin Alternatif Partisi, Popülizm ve Demokrasi*

“yozlaşmış seçkin” ayırımı yapar. Halk ve seçkinler arasında bir düşmanlık yaratır ve ulusal halka mensup olmayan grupları “öteki” diye adlandırarak dışlayıcı bir pozisyon alır. Popülist radikal sağ “halkı” tanımlarken “yerlililiği” dikkate almaktadır. Vatani, sadece kendi yerli halkının yaşadığı yer olarak savunan yerlililik, bu yerli halkın dışarıdan gelen göçmenlere karşı üstün olduğunu varsayar (2007: 19, 22). Bu tür politikalar da aslında o ülkedeki sistemi otoriterliğe, demokrasi dışı davranışlara ve otoritenin ihlal edilmesi durumunda sert cezai yaptırımlara yöneltmektedir.

“Demos” halk ve “kratos” güç, yönetim kelimelerinden oluşan ve halkın güce sahip olması ve halkın kendini yönetmesi anlamına gelen “demokrasi” zaman içerisinde özgür, adil, düzenli ve rekabetçi yapılan seçimlerin ötesine geçmiştir. Joseph Schumpeter’in (1976: 250, 269) minimalist, yani sadece seçimlerden oluşan demokrasi tanımı Robert Dahl (1971) tarafından genişletilmiş ve bu tanıma özgürlükler dâhil edilerek çoğulcu bir demokrasi anlayışı geliştirilmiştir. Dahl’ın “polyarchy” (poly-çok, archy-yönetim) diye adlandırdığı bu sistemde, güç pek çok insanın elinde bulunmaktadır ve hükümet vatandaşlarının ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Dahl, Schumpeter’in tanımına ifade, muhalefet, basın ve toplanma özgürlüklerini de dâhil etmiştir. Bu özgürlükler olmadığı sürece seçimler de esasında özgür, eşit ve rekabetçi olamaz ve anlamını kaybeder. Bu tanımın içerisine siyasi çoğulculuğu da dâhil etmek gerekmektedir. Siyasi çoğulculuk, çoğunluk yönetiminin azınlıkları koruması ve farklı din, dil ve ırka mensup insanların yaşama hakkına saygı gösterilmesini ifade etmektedir. Bu amaçla kişilere karşı ayrımcılık yapılmaması, şiddet uygulanmaması ve belli bir yaşam tarzının dayatılmaması gerekmektedir (Çaha, 2014: 323-4).

Uzun yıllar otoriter rejimden demokrasiye geçişi sorunsallaştıran demokrasi literatürü zaman içerisinde bir adım ileriye giderek demokrasinin sürdürülebilirliği ve istikrarını tartışmaya açmıştır. Bu amaçla demokratik toplumun inşası, toplumun demokrasiyi içselleştirmesi, toplum içerisinde sağlamlaşması ve sürekliliği gibi kavramların üzerinde durulmaya başlanmıştır. Linz ve Stepan (1996: 5-6) bir ülkede demokrasinin tam yerleşebilmesi için o ülkede artık demokratik olmayan bir rejim kurma eğiliminin ortadan kalkmasının şart olduğunu ve toplumun büyük kesiminin ve siyasi seçkinlerin ülkeyi yönetmek için demokratik kurallar dışında başka yöntem düşünmemeleri gerektiğini belirtmişlerdir. Wolfgang Merkel (2004: 36-

37) demokrasinin sağlanması ve tam yerleşmesi³ için gereken faktörleri: seçimle gelen rejim, siyasi haklar, kişisel özgürlükler, yatay hesap verilebilirlik (kuvvetler ayrılığı) ve etkin yönetme gücü (halkın özgür ve adil seçimlerle seçtiği siyasetçilerin dışında hiçbir kurum veya gücün siyasete müdahale etmemesi) şeklinde sıralamaktadır.

Merkel bu faktörlerin önemlilerinden “siyasi hakların” içerisinde ifade, din, vicdan, muhalefet etme, toplanma, gösteri yürüyüşü yapma ve basın özgürlüklerini dâhil etmektedir. Diğer önemli faktör olan “kişisel özgürlükler,” bireyin hayata geldiği andan itibaren kazandığı temel hak ve özgürlükleri kapsamaktadır. Kişisel özgürlükler, insan hayatına müdahale edilemeyeceğini ve insan hayatının, özgürlüğünün ve mülkiyetinin korunmasını gerekli kılmaktadır. Kişisel özgürlükler açısından herkes kanun önünde eşit muamele görür ve herhangi bir ayrımcılıkla karşılaşmaz. Ayrıca kişi, yasadışı tutuklama, sürgüne gönderilme ve işkence gibi kötü muamelelere maruz bırakılamaz. İnsan hayatına ‘gerekçesiz’ hiçbir müdahale yapılmamalıdır. Merkel’e göre tüm bunlar gerçekleştiği zaman o ülkede demokrasi sağlanmış ve yerleşir; bu faktörlerden biri eksik olduğunda o ülkede demokrasi tam anlamıyla yerleşmemiş olur ki Merkel bu tür demokrasilere “kusurlu demokrasi” adını vermiştir.

Popülist radikal sağ partilerin politika önerileri ile demokrasinin örtüşmediği alanlar bir hayli fazladır. Liberal demokrasiyi halktan ziyade seçkinlere ve onların oluşturduğu kurulu düzene hizmet eden bir sistem olarak görmektedirler. Bu partilerin benimsediği “yerlilik” bir nevi etnik ve radikal milliyetçiliği temsil ettiğinden demokrasinin önemli bileşenlerinden olan siyasal çoğulculuğa tehditler yaratmakta ve kişisel özgürlüklere zarar vermektedir. Ulusun saflığının her türlü iç ve dış tehdide karşı korunmasını savunmak suretiyle esasında diğer din, dil ve ırktan olanları ötekileştirmektedir. Bu durum, kişilerin kanun önünde eşit muamelesini ortadan kaldırmaktadır (Mudde ve Kaltwasser, 2017: 18, 34-35). Popülist radikal sağ, ulusal saflığı ve homojenliği korurken, ulusal kimliğin yanı sıra Avrupalılık ve Hristiyanlığı ulusal kimliğin bileşenleri olarak dikkate aldığından bu bileşene mensup olmayanları

³ Wolfgang Merkel akademisyenler tarafından “demokrasinin konsolidasyonu” (democratic consolidation) ifadesini “gömülü democracy” (embedded democracy) şeklinde kullanmıştır.

dışlamaktadır. İslam'a ve göçe karşı çıkararak bir yandan ulusal kimliklerini diğer yandan Avrupalı değerlerini koruma çabasına girmektedirler.

Vatandaşlık için kan bağınu esas alan bu politikalar, çok kültürlülüğü de kabul etmemektedir. Dolayısıyla çok kültürlülüğü savunan Avrupa bütünleşmesini de hedef almakta ve AB üyeliğinden ayrılmayı savunmaktadırlar. Bu bağlamda aşırı sağ söylemleri ötekileştirici ve hedef gösterici yöntemlerle 'etnik' siyaseti öncülük etmekte ve otoriter yeni bir siyasi yapı vaadiyle demokrasiye zarar vermektedir (Mudde ve Kaltwasser, 2017: 11). Çoğulculuğu dikkate almaksızın göçün sınırlandırılması, göçmen ve sığınmacı haklarının azaltılması üzerinden propaganda yapmak suretiyle bu partiler, kişisel özgürlükler ve siyasi haklar gibi yerleşik demokrasinin iki temel bileşenini ihlal etmektedir.

423

IJSl 13/2
Aralık
December
2020

2. AfD'NİN KURULUŞU VE POLİTİKALARI

AfD siyasi hayatına AB şüpheci, neo-liberal fakat ortak para birimi olan avrodan tekrar Alman markına dönmeye çalışan, bir parti olarak başlamıştır. Kendi parti programlarından memnun olmayan Hıristiyan Demokrat Birliği üyelerinden Konrad Adam ve Alexander Gauland'ın ve Hamburg Üniversitesi iktisat profesörü Bernd Lucke'un dâhil olduğu kişiler 2012 yılında Seçim Alternatifi 2013 (*Wahlalternative 2013*) adı altında bir grup kurmuşlardır. Seçim Alternatifi 2013 dört sayfalık manifestosunda öncelikle Almanya'nın Avro Bölgesi'ndeki ülkelerin borçlarından sorumlu olamayacağını ve Almanya'da avro'nun para birimi olarak kullanılmasının kontrollü bir şekilde sona erdirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Daha sonra Seçim Alternatifi 2013 aynı yıl federal seçimlere katılabilmek amacıyla Almanya için Alternatif Partisini kurmuştur (Arzheimer, 2015: 540-1). Şansölye Merkel'in "Avro bölgesi politikasına" karşı hiçbir alternatif olmadığını söylemesi üzerine AfD'nin o dönemki başkanı Lucke, bu politikaya bir "alternatifin" olduğunu belirterek partiye "Almanya için Alternatif" ismini vermiştir (Chazan, 2017).

AfD Eylül 2013 genel seçimlerinde oyların %4,7'sini alarak %5 olan seçim barajını az bir farkla kaçırmıştır. AfD, 2014 Avrupa Parlamentosu seçimlerinde %7,1 oy alarak Parlamento'da 7 sandalyeye sahip olmuştur. Partinin en büyük başarısı, Eylül 2017

Federal Seçimlerinde oyların %12,6'sını alıp, meclise 91 milletvekili ile girmesi ve meclisteki üçüncü büyük parti olmasıdır. AfD, İkinci Dünya Savaşı'ndan beri Alman Parlamentosuna girmeyi başaran ilk radikal sağ parti olmuştur. Mayıs 2019 Avrupa Parlamentosu seçimlerinde %10,97 oy alarak Parlamento'da 11 sandalye kazanmıştır. Haziran 2019 yerel seçimlerinde ise 16 eyalette temsil hakkı elde ederek başarısını devam ettirmiştir (Frymark, 2019).

Tablo 1: 2013-2020 AfD Yerel, Genel ve Avrupa Parlamentosu Seçim Sonuçları

22 Eylül 2013 Bundestag – Federal Meclis Seçimleri	%4,7	24 Eylül 2017 Bundestag – Federal Meclis Seçimleri	% 12,6
22 Eylül 2013 Hesse	% 4,1	28 Ekim 2018 Hesse	% 12
		15 Ekim 2018 Bayern	% 10,2
25 Mayıs 2014 Avrupa Parlamentosu	% 7,1	26 Mayıs 2019 Avrupa Parlamentosu	% 10,97
31 Ağustos 2014 Saksonya	% 9,7	26 Mayıs 2019 Bremen	% 6,1
14 Eylül 2014 Brandenburg	% 12,2	1 Eylül 2019 Brandenburg	% 23,5
14 Eylül 2014 Thüringen	% 10,6	1 Eylül 2019 Saksonya	% 17,8
15 Şubat 2015 Hamburg	% 6,1	27 Ekim 2019 Thüringen	% 23,4
10 Mayıs 2015 Bremen	% 5,5	23 Şubat 2020 Hamburg	% 5,3
13 Nisan 2016 Baden-Württemberg	% 15,1	13 Eylül 2020 Kuzey Ren Vestfalya	% 5
13 Nisan 2016 Saksonya-Anhalt	% 24,3		
13 Nisan 2016 Rhineland-Pfalz	% 12,6		
4 Eylül 2016 Mecklenburg-Vorpommern	% 20,8		
18 Eylül 2016 Berlin	%14,2		
26 Mart 2017 Saarland	% 6,2		
7 Mayıs 2017 Schleswig-Holstein	% 5,9		
14 Mayıs 2017 Kuzey Ren Vestfalya	% 6,5		

Kaynaklar: (Deutsche Welle: 24.09.2017); (BBC News 28 Ekim 2018; 2 Eylül 2019); (CNN: 14 Ekim 2018); (Deutsche Welle: 26.05.2019); (European Parliament: 2019); (Deutsche Welle: 28.10.2019); (The Guardian: 23.02.2020); (Deutsche Welle: 14.09.2020).

AfD avro karşıtlığı üzerine odaklanmış olan parti programını zamanla genişletmiş ve acımasız bir göçmen/mülteci ve İslam karşıtı politika izlemeye başlamıştır. Almanya'da mülteci sorunu, 2015 yılı sonrasında Suriye iç savaşından, Irak ve Afganistan'dan kaçanlardan oluşan milyonlarca mültecinin Avrupa'ya akın etmesi ve Merkel'in mültecilere "açık kapı" politikası ile başlamıştır. 2015 yılında 1,5

*Almanya’da Radikal Sağın Yükselişi:
Almanya İçin Alternatif Partisi, Popülizm ve Demokrasi*

milyona yakın mülteci Almanya’ya iltica talebinde bulunmuştur. 25 Ağustos 2015’te Federal Göç ve Mülteci Dairesi Dublin Anlaşmasına⁴ uyulmayacağını ve Suriyelilerin ilk girdikleri ülke Almanya olmasa bile Almanya’ya sığınma talebinde bulunabileceklerini açıklamıştır. Merkel “Almanya güçlü bir ülke. Daha önce de yaptık yine yapacağız,” açıklaması ile bu kararı desteklemiştir (Kim, 2017: 6). Merkel’in mültecilere sınırlarını açması, kendi partisine mensup üyelerin de bulunduğu ve başını AfD’nin çektiği bir grup tarafından tepki ile karşılanmıştır. Hükümet zaman içerisinde bu politikadan geri adımlar atmak zorunda kalsa da, AfD, mülteci karşıtı politikaları ile pek çok taraftar kazanmış ve oylarını artırmıştır.

Partinin ılımlı kanadı ile aşırı sağ kanadı arasındaki uçurum, zaman içerisinde derinleşmeye başlamıştır. 2015’de kendilerine “Vatansever Platform” (*Patriotische Plattform*) adını veren Saksonya, Brandenburg, Thüringen ve Kuzey Ren-Vestfalya eyaletlerinin grup başkanları AfD’nin göçmenlere ve mültecilere karşı çok daha sıkı önlemler alması hususunda baskı kurmuşlardır. Parti içerisinde kendilerine “Kanat” (*Flügel*) adını veren milliyetçi cephe, “Batı’nın İslamlaşmasına Karşı Vatansever Avrupalılar” (*Patriotische Europäer gegen die Islamisierung des Abendlandes – PEGIDA*) isimli hareketi desteklemektedir. Kanat’ın kurucu belgesi olan “2015 Erfurt Bildirisi” AfD’yi Alman kimliğinin yıpranmasına karşı bir direniş hareketi olarak tanımlamaktadır. Bu grup ırkçılığa büyük destek verirken, İslamofobiyi, anti-Semitizmi, yabancı düşmanlığını savunmakta ve Nazi suçlarını küçümseyen açıklamalar yapmaktadır (Bernhard: 2019). Freuke Petry’nin Bernard Lucke’un yerine eş başkan seçilmesiyle AfD’de Alman kültürünü koruma, göçmen, yabancı ve İslam karşıtı söylemler ekonomik liberalleşme söylemlerinin yerine geçip, parti daha radikal bir hal almıştır. Ancak daha çok Merkel’in “açık kapı” politikasına muhalefeti ve İslam karşıtı söylemleri ile

425

IJSl 13/2
Aralık
December
2020

⁴ 1997 yılında yürürlüğe giren Dublin Sözleşmesinde (Avrupa Topluluklarına Üye Devletlerin Birinde Yapılan Sığınma Başvurularının İncelenmesinden Sorumlu Devletin Belirlenmesine İlişkin Sözleşme) sığınmacıların birden çok ülkeye başvuru yapmasının engellenmesi için sığınmacıların başvurularının tek bir ülke tarafından değerlendirileceği konusunda mutabakat sağlanmıştır. Sığınmacının ilk ayak bastığı ve uluslararası koruma başvurusunun ilk yapıldığı üye ülke sığınmacıdan sorumlu ülke konumundadır.

tanınan Petry zaman içerisinde yarı ılımlı bir pozisyon sergilemiştir (Spiegel Online: Eylül 2019; RT Mayıs 2016; Schumacher, 2016).

2017 genel seçimleri sonrası Petry'nin AfD'nin radikalleşme iddiası ile partiden ayrılması ile önce Eylül 2017'de Alice Weidel partinin meclis grubu eş başkanı seçilmiş ve Aralık 2017 Hannover'de yapılan parti kongresinde eş başkan Gauland'ın yanına yumuşak söylemleri ile tanınan Jorg Meuthen getirilmiştir. Aralık 2019'da da eş başkanlığı Gauland yerine Meuthen ile paylaşmak üzere orta sınıftan gelen ve ölçülü tavırları tanınan Tino Chrupalla geçmiştir. Lider değişimleri ile parti bu dönemde daha ılımlı bir görünüm sergilemek istemiştir (DW: Aralık 2019).

426

IJSI 13/2
Aralık
December
2020

Parti üyelerinin büyük bir kısmı, daha ılımlı-muhafazakâr bir profil çizmekle beraber özellikle ülkenin doğusunda yer alan AfD üyeleri aşırı sağcı söylemleriyle dikkat çekmektedir. AfD seçmen olarak bir yandan klasik muhafazakârları ve neo-liberalleri etkilerken diğer yandan da ırkçı (*völkisch*) ideolojisi olan etnik milliyetçileri, aşırı sağcılar ve komplo teorisyenlerini kendisine çekmektedir (Amann et al., 2018). Ana akım partilerin politikalarından tatmin olmayan, işsizlik sıkıntısı çekip, emekli maaşlarını düşük bulan, suç oranının arttığı yönünde kaygıları olan, göçmen, mülteci ve yabancıların işsizliği arttırdığına inanan ve vatanlarında kendilerini dışlanmış hissedip, sahip oldukları Hıristiyan Alman kültürünün bir gün kaybolacağı korkusunu paylaşan gruplar AfD'ye oy vermeye başlamışlardır (Cain: 2017). Avro karşıtlığı ile siyasete başlayan AfD, zamanla "göç karşıtı" radikal bir sağ profile bürünmüştür.

3. AfD'NİN POPÜLİST POLİTİKALARI VE DEMOKRASİ

AfD radikal sağ popülist bir partinin tüm özelliklerini taşımaktadır. Bu ideoloji yukarıda belirtildiği gibi Mudde'nin (2007) tanımıyla birbiriyle ilintili üç bileşenden (popülizm, yerlilik, otoriterlik) oluşmaktadır. Bu bileşenler arasında en güçlü olan yerlilik, Alman kültür ve kimliğinin diğerlerinden üstün olduğunu ve vatanlarında yabancılar için yer olmadığını savunmaktadır. Yerlilik politikalarını uygulayabilmek ve Alman kimliğini göçmenlerden ve sığınmacılardan üstün tutabilmek adına hukuk düzenini değiştirmek ve otoriter yöntemlere başvurmak gerekmektedir. Ancak bu tür

otoriter eğilimli politikaların yerleşik bir demokrasiye sahip bir ülkede yer almaması gerekmektedir.

Ülkeler ve bölgeler bazında dünyadaki özgürlükleri değerlendiren Freedom House 2020 raporuna göre Almanya, enerjik bir siyasi kültüre ve güçlü bir sivil topluma sahip ileri düzey temsili bir demokrasidir. Siyasi haklar ve kişisel özgürlükler, Alman hukuku ile güvenceye alınmıştır. Ülkenin siyasi sistemi, totaliter geçmişinden hareketle otoriter bir rejimin tekrar kurulmasını engelleyecek anayasal önlemlerle donatılmıştır. Ayrıca Freedom House 2020 raporunda ülke siyasi haklar konusunda 39/40, kişisel özgürlükler konusunda 55/60 ve tüm dünya için belirlenen özgürlükler endeksinde de 94/100 olarak Alman demokrasisinin yerleşmiş ve sağlamlaşmış olduğunu ispatlamıştır.⁵ Rapor mülteci akınının siyasi istikrarsızlık yaratıp aşırı sağın yükselişine neden olabileceği kaygısını paylaşarak bu durumun demokrasiye zarar verebileceğine dikkat çekmiştir.

427

IJSI 13/2
Aralık
December
2020

3.1. Popülizm

Toplumda “saf halk” ile “yozlaşmış seçkin” ayrımını yapan popülizm, siyasi kararlarda halkın ortak iradesinin geçerli olduğundan söz eder (Mudde, 2007: 23). Halk ve seçkinler arasında yaratılan bu kutuplaşma sonucunda popülizm, halktan olmayan insanların toplumdan dışlanmasını savunmaktadır. Aynı şekilde AfD de seçkinlere “ötekiler” muamelesi yapmakta ve onları devlet ve halk için bir tehdit olarak algılamaktadır. AfD'nin Thüringen grup başkanı Björn Höcke düzenlediği Erfurt mitinglerinde en çok “Merkel gitmeli” ve “Halk biziz” sloganlarını kullanmıştır (Kim, 2017: 6-7). Parti üyeleri sistem-karşıtı duygularla eski ve yerleşik partilere (*Altparteien/etablierte Parteien*) ve onların resmi yayın kuruluşlarına karşı gelmektedirler. AfD seçim kampanyası posterlerinde, twitter mesajlarında ve siyasi brifinglerinde sık sık Şansölye Merkel'i, hükümetini ve ortaklarını ülkelerine ihanet etmekle, yolsuzlukla, dürüst olmamakla, kendi çıkarlarını gözetmekle, vatanlarını satmakla, devletlerini ve toplumlarını baltalamakla, halka hizmet etmemekle, Alman nüfusu yerine ülkeye başka ülkelerin vatandaşlarını yerleştirmekle suçlamıştır (Çalışkan, 2018: 43-45). İktidara gelmeleri

⁵ Siyasi haklarda 40 en yüksek rakam iken, kişisel özgürlüklerde 60, özgürlükler endeksinde de 100 en yüksek derecedir.

durumunda bu düzeni ortadan kaldırarak dürüst bir siyaset izleyip ülkeye ve halka hizmet edeceklerini ve halkın refah seviyesini artıracaklarını vadetmişlerdir (AfD, 2016: 5). Yerleşmiş bir demokrasi çerçevesinde bu politikalar ve söylemlere bakıldığında rekabet ve eleştiri, demokratik rejimlerde normaldir; ancak kutuplaşma ve hasmane davranışlar demokratik siyasi kültüre zarar vermektedir. Ayrıca bir grubu halka ait kabul etmeyip dışlamak siyasi çoğulculuğa aykırıdır.

428

IJSI 13/2
Aralık
December
2020

Popülist radikal sağ partiler dünyayı da “dostlar” ve “düşmanlar” şeklinde ikiye bölmüştür (Mudde, 2007: 89). Bu partiler genelde halkı “korku politikası” ile düşmanlara karşı tetikte tutmaya çalışmaktadırlar. Aynı şekilde AfD de içerisinde göçmenlerin, sığınmacıların, Müslümanların, Arapların, Afrikalıların ve Türklerin de bulunduğu “düşmanlara” karşı politikalarını oluşturmuştur. Alman nüfusunun %6,1’ini oluşturan Müslümanları “düşman” ilan etmek kişisel özgürlüklerin kullanılması ve kanun önünde herkesin eşit bir şekilde muamele görmesini engellemektedir. Siyasi çoğulculukta çoğunluk yönetiminin, azınlıkları koruması gerekmektedir.

AfD, ana akım partileri, göçmenlerin vasıflarına ve ülkede işgücünün ihtiyacı olup olmadığına bakmaksızın özellikle Müslüman ülkelerden kitlesel göçü desteklemekle suçlamıştır. Parti, Merkel’i 2015’de Alman sınırlarını sığınmacılara açtığı için “vatan haini” olarak görmektedir (Barkin, 2017). Göçmenlerin doğum oranının Almanlara kıyasla yüksek olması nedeniyle ülkenin etnik ve kültürel değişimine neden olacağını ileri sürmektedirler. Partinin hâlihazırdaki önceliği Alman kültürü, dili ve geleneklerinin korunmasıdır. Parti programında emek ihtiyacı için kitlesel göçler yerine doğumun ve büyük aile yapısının teşvik edilmesi önerilmektedir (AfD, 2016: 5, 41).

3.2. Yerlilik

Populizmin ortaya koyduğu “biz” ve “öteki” ya da “dostlar” ve “düşmanlar” ayrımının doğal sonucu olarak Mudde’nin tanımladığı “yerlilik” (nativism) ortaya çıkmaktadır. Yerlilik yerli olmayı ırk, etnik grup veya din gibi kültürel unsurlara indirgemektedir. Yerlilik, ülkede yalnızca kendi yerli halkının yaşamasını öngörür. Yerli olmayan kişilerin veya düşüncelerin, ulus devletin homojenliğini

*Almanya’da Radikal Sağın Yükselişi:
Almanya İçin Alternatif Partisi, Popülizm ve Demokrasi*

tehdit ettiğini savunur (2007: 22). Yerlililik, AfD’nin ana ideolojisidir. AfD, tarihte Alman halkını bir ırk olarak tanımlayan *völkisch* ifadesini tekrar canlandırmak istemektedir. Ağustos ve Eylül 2014’teki eyalet seçim kampanyalarında AfD ilk kez “halk” ifadesini biyolojik çoğalma ile ilişkilendirip etnik seviyeye indirgemıştır (Kim, 2017: 5). Göçmenleri, mültecileri ve Müslümanları ulusal kimlik, kültür, refah ve Avrupa güvenliği için tehdit olarak algılayan parti, seçim kampanyasında kullandığı posterlerinde “Bizim Ülkemiz, Bizim Kurallarımız”, “Bizim Ülkemiz, Bizim Değerlerimiz” ve “Bizim Ülkemiz, Bizim Vatanımız, Sen Benim Almanyamsın” şeklinde sloganlara yer vermiştir. “Almanya Almanlarıdır” ve “Alman olmanın nesi yanlış?” gibi ifadeler parti üyeleri tarafından sıklıkla dile getirilmektedir (Çalışkan, 2018: 53-54). Bu tavır siyasi çoğulculuğa uymamakta ve çoğunluğun azınlıklar üzerinde tahakküm oluşturmaya kapı aralamaktadır.

Merkel’in açık kapı politikasına karşı AfD Eylül 2015’te “Sonbahar Saldırısı” adı altında “Mülteci kargaşasını ve Avro Krizini durdurun” sloganıyla harekete geçmiştir. AfD, mültecilerin derhal ülke dışına çıkarılmasını savunmuştur. AfD eş başkanı Petry, Alman çıkarlarını gözetmediği için Merkel’e istifa çağrısında bulunmuştur. Diğer eş başkan Gauland ise mülteci krizinin hükümetin kontrolünden çıktığını ve Merkel’in ülke çıkarlarını sattığını savunarak mülteci akınının ülkenin toplumsal ve sosyal yapısını değiştireceğini iddia etmiştir (Kim, 2017: 6).

AfD mensupları, 2016 parti programının önsözünde “diğer uluslara ve kültürlere açık olup, özünde Alman olarak kalmayı” istediklerini ve bu nedenle de “insanlık onurlarını korumak için çaba harcayacaklarını, ailelerini destekleyeceklerini, barışçıl, demokratik ve egemen bir devlette Alman halkı için Batılı Hıristiyan değerlerini, dillerini ve geleneklerini muhafaza edeceklerini” ifade etmişlerdir (AfD, 2016: 5). Aynı parti programında Alman kültür, din ve geleneklerinin korunması, çok kültürlülük yerine Alman kültürünün ülkede “üstün kültür” (*leit kultur*) olması ve Alman dilinin kimliklerinin odak noktası olduğu vurgulanmıştır. Buna bağlı olarak çok kültürlülüğün tek kültürü temsil eden ulus devlete tehdit olduğunu tekrarlamışlardır (AfD, 2016: 46). Bu nedenle göçmenlerin getirdiği “yabancı kültür,” Alman kültürüne karşı bir tehlike olarak addedilmiştir. AfD, Alman kültürünün üstün olduğunu kabul ederek hem kişisel özgürlüklere hem de siyasi çoğulculuğa saygı

göstermemektedir. Diğer kültürleri dışlamak suretiyle ayrımcı bir dil üzerinden onlara eşit davranılmamasını talep etmektedir.

AfD'nin göçmen ve mülteci karşıtı politikasının içerisinde İslamofobik unsurlar da bulunmaktadır. 2019'da Bertelsmann Vakfı'nın yaptığı bir ankete katılanların %47'si İslam'ı Alman toplumuna tehdit olarak görmektedir (DW: Temmuz 2019). AfD politikacıları her ne kadar inanç ve ibadet özgürlüğünü desteklediklerini belirtseler de bu özgürlüklerin kanunlar, insan hakları ve Alman değerleri çerçevesinde gerçekleşmesi gerektiğinin altını çizmektedirler. İslam dini ve uygulamalarının kendilerinin sahip oldukları liberal demokratik anayasal düzen, kanunlar ve kültürlerinin Yahudi-Hıristiyan ve hümanist temelleri ile çeliştiğini belirtmektedirler. Şeriat hükümlerinin, kendi hukuki ve değer sistemlerine uymadığını ve ülke için tehdit oluşturduğunu ileri sürmektedirler.

430

IJSI 13/2
Aralık
December
2020

Almanya'da kendi toplum değerlerini kabul etmiş ve uyum sağlamış grupların yanı sıra Şeriat kurallarına bağlı şekilde ayrı yaşayan Müslüman toplulukların ülkede paralel toplumlar kurduklarını ve bu paralel toplum ve alternatif yaşamın kabul edilemeyeceğini belirtmektedirler. Müslümanlar arasında radikalleşmenin engellenmesi gerektiği üzerinde durmuşlardır (AfD, 2016: 47-48). Partililer göçmen veya mültecilerin, uyumlarının sadece Almanca öğrenmekten ibaret olmadığını, Almanya'da barış içinde yaşayabilmeleri için kısa süre içerisinde Alman hukuk ve sosyal sistemine de saygı duymaları gerektiğini iddia etmektedirler. Daha da ileri giderek sisteme ayak uyduramayanların Almanya'da yaşama hakları olmadığını belirterek derhal ülkelerine gönderilmeleri çağrısı yapmaktadırlar (AfD, 2016: 62). Bu bağlamda ifade, din ve vicdan özgürlüklerini kapsayan hem siyasi hakların ve hem de kişisel özgürlüklerin kısıtlanmaya çalışıldığı açıktır.

AfD parti programının İslam karşıtı maddeleri arasında; İslam'ın eleştirilmesine karşı müsamaha gösterilmesi, camilere yönelik yabancı finansmanın sonlandırılması, İslami örgütlere verilen kamu kurumu statüsünün kaldırılması ve kamusal alanda tüm vücudu örten çarşaf veya burkaya izin verilmemesi gibi konular bulunmaktadır. Almanya'da inanç özgürlüğü yasal olarak korunmaktadır. Ancak parti, kamu görevlilerinin ve öğretmenlerin başörtüsü takmaması gerektiğini vurgulamaktadır. Buna neden olarak da başörtüsünün kadının erkeğe teslimiyetini ifade eden siyasi ve dini bir sembol

*Almanya’da Radikal Sağın Yükselişi:
Almanya İçin Alternatif Partisi, Popülizm ve Demokrasi*

olduğunu, dolayısıyla kadın erkek eşitliğine aykırılık teşkil ettiğini ileri sürmüştür (AfD, 2016: 48-49).

Bunların yanı sıra Almanya’da vaizlerin hükümetten yetki almaları, Alman anayasal düzenine uymaları ve Kuran-ı Kerim’e atıfta bulunulan bölümler dışında vaazlarını Almanca vermeleri gerektiğini belirtmişlerdir. Kuran kurslarının kapatılması gerektiğini ve Müslüman öğrencilere İslami çalışmalar konusunda Almanca eğitim verilmesi gerektiği üzerinde durmuşlardır. İslam dini dersi veren öğretmenlerin Alman üniversitelerinde eğitim görmeleri ve Alman Anayasası’nın ilkelerine uymaları ve son olarak İslami tarikat ve cemaatlerin himayesi altında olmamaları husuları da parti gündemindedir. AfD bu politika önerilerini meşrulaştırmak için artan terör eylemlerine dikkat çekerek güvenlik temelli bir perspektif geliştirmektedir (AfD, 2016: 48-49, 54).

Parti programında Almanya’da doğan ama ebeveynlerinden ‘ikisi’ de Alman vatandaşı olmayan çocuklara Alman vatandaşlığının verilmemesi ve Alman vatandaşlığı almak için bir önceki ülke vatandaşlığından ayrılma zorunluluğunu savunmuşlardır (AfD, 2016: 64). Böyle bir durum kanun önünde göçmenlerin Alman vatandaşları ile eşit muamele görmemeleri anlamına gelmektedir (AfD, 2016: 40). Göçmenler Alman nüfusunun %26’sını oluşturmalarına rağmen, göçmen geçmişi⁶ olan milletvekilleri Alman Federal Meclisi’nin (Bundestag) sadece %8’ini oluşturmaktadır. Bu durum da göçmenler için Meclis’te eşit temsil imkânı sağlamamaktadır. Ayrıca 2017 Alman Federal Meclisi seçimlerinde 8 milyona yakın, başka ülkede doğmuş fakat hâlihazırda Almanya’da ikamet eden göçmen, vatandaşlık ve oy verme kanunlarındaki sınırlamalar nedeniyle oy kullanamamıştır (Freedom House-Germany). AfD’nin yerlilikle ilgili politikalarını AfD’nin önde gelen siyasetçilerinin söylemlerinde açıkça görmek mümkündür (Tablo 2).

431

IJSl 13/2
Aralık
December
2020

⁶ Doğarken ebeveynlerinden birinin Alman vatandaşı olmayan vatandaşlar “göçmen geçmişi olan” vatandaşlar olarak kabul edilmektedir.

Tablo 2: AfD Siyasetçilerinin Yerlici (Göçmen/Mülteci, Müslüman, Yahudi ve Yabancı Karşıtı) Söylemleri ve Yazıları

Tarih	Siyasetçinin Adı Soyadı	Parti'deki Pozisyonu	Söylemi
2016	Beatrix Von Storch	AfD Başkan Yardımcısı	Bir gazeteye verdiği demeçte "İslam, siyasi bir ideolojidir ve Alman Anayasası ile uyumlu değildir" demiştir (Scally, 2016).
2016	Alexander Gauland	Brandenburg Eyalet Meclisi Grup Başkanı	Frankfurter Allgemeine Sonntagszeitung gazetesine verdiği bir demeçte; İslam'ın Katoliklik ve Protestanlık gibi olmadığını—İslam dininin daha çok bir devletin ele geçirilmesi ile ilişkili olduğunu söylemiştir (Conradis, 2016).
2016	Alexander Gauland	Brandenburg Eyalet Meclisi Grup Başkanı	Bayern Münih'de futbol oynayan annesi Alman babası Gana'lı olan savunma oyuncusu Jerome Boateng için "futbolcu olarak insanlar Boateng'i severler ancak onu komşuları olarak istemezler" şeklinde ırkçı bir ifade kullanmıştır (Oltermann, 2016).
2016	Freuke Petry	AfD Eski Eşbaşkanı	Gerektiğinde Alman polisinin ülkeye yasadışı yollarla giren göçmenleri vurulabileceğini söylemiştir. Daha sonra bu söylemini yasaların da gerektirdiğini belirterek meşrulaştırmaya çalışmıştır (Daldorph: 2016).
2016	Freuke Petry	AfD Eski Eşbaşkanı	Alman Milli Takımının Türk oyuncusu Mesut Özil'in umre ziyaretini ve milli takımda Alman milli marşı okumamasını eleştirmiştir. Özil'in umreye gitmesine rağmen şeriat kurallarına göre yaşamadığını ve birlikte gözüktüğü kadınların başörtüsü takmadığını söylemiştir. Umre ziyaretini sosyal medyada paylaşmasını ise sadece siyasi bir gösteri olarak yorumlamıştır (Connolly, 2016).
2017	Björn Höcke	Thüringen Eyalet Meclisi Grup Başkanı	Berlin'deki "Soykırım Anıtı'nı", "Utanç Anıtı" olarak nitelendirmiş ve "Almanlar, kendi başkentinde utanç anıtı diken tek millet" diyerek soykırımı önemsizleştirmeye çalışmıştır (Dearden, 2017).
2017	Alexander Gauland	AfD Eşbaşkanı	2017 Seçimlerinden bir gün sonra Berlin'de yaptığı konuşma da "ülkesinin yabancılar tarafından işgal edildiğini" daha doğrusu "tüm Avrupa'nın mülteciler tarafından işgal edildiğini" ve "Almanya'ya getirilmeye çalışılan bir milyon insanı AfD'nin istemediğini" söylemiştir. (Stone, 2017).
2017	Alexander Gauland	AfD Eşbaşkanı	Almanya'nın iki dünya savaşında da savaşan askerlerinden gurur duyması gerektiği belirtmiştir (Guardian, Eylül 2017).
2017	Alexander Gauland	AfD Eşbaşkanı	Almanya'da doğmuş Türk kökenli SPD'nin Göç ve Uyumdan Sorumlu Devlet Bakanı Aydan Özoğuz'un Tagesspiegel gazetesine yazdığı bir makalede "Dilin ötesinde, belirgin bir Alman kültürünü kolayca tanımlayamazsınız" iddiasına cevap olarak "Bunu Türk kökenli bir Alman söylüyor. Onu Eichsfeld'e davet edin ve ona belirgin Alman kültürünün ne olduğunu anlatın. O zaman bir daha hiç buraya gelmez ve biz de onu Anadolu'ya gönderir bertaraf ederiz" demiştir (Deutsche Welle, Ağustos 2017).
2017	Jens Maier	AfD Parti Üyesi Hukukçu	Norveç'te 2011 yılında 77 kişiyi öldüren Anders Breivik'i anlayabildiğini, ülkesindeki çok kültürlülüğe karşı çaresizlikten öyle davrandığını söylemiştir (Expatica, Ekim 2017).

**Almanya'da Radikal Sağın Yükselişi:
Almanya İçin Alternatif Partisi, Popülizm ve Demokrasi**

2017	Albrecht Glaser	AfD Milletvekili	Mecliste "Biz din özgürlüğü için buradayız" deyip "İslam'ın din özgürlüğünü tanımadığını ve saygısı olmadığını" belirtmiştir. "Temel haklara böyle yaklaşanların elinden temel hakların alınması gerektiğini" iddia etmiştir (Luyken, 2017).
2018	André Poggenburg	Saksonya-Anhalt Eyaleti Grup Başkanı	Bir toplantıda yaptığı konuşmada Türkleri kastederek "1,5 milyon Ermeni'yi katleden bu kimyon tacirleri bize vatan ve tarih dersi vermeye çalıştıkları için akıllarını kaçırmış olmalılar...Bu deve güdücüler ait oldukları yere İstanbul Boğazı'nın ötesine çamurdan yapılmış kulübelere ve çok eşli hayatlarına geri dönmeliler. Ayrıca çifte vatandaşlık için de "vatan ve yurt bilmeyen ayak takımı yarattığı" ifadelerini kullanmıştır (Deutsche Welle, Şubat 2018).
2018	Alexander Gauland	AfD Eşbaşkanı	Gençlik kolu toplantısında Hitler ve Nazi döneminin Almanya'nın bin yıllık tarihi içerisinde sadece bir "kuş pisliği" olduğunu söyleyerek o dönemi önemsizleştirmeye çalışmıştır (Deutsche Welle, Haziran 2018a).
2018	Alice Weidel	AfD Parlamento Eşbaşkanı	Çeşitli tweetlerinde "Sığınma isteyen mültecilerin değil, aslında Almanların mağdur olduklarını" ve "Suriyeliler ve Afganların kültürlerinden dolayı adam öldürdüklerini ve onların taş devri kültürlerinin Almanya'ya ait olmadığını" söylemiştir (Jegic, 2018).
2018	Alice Weidel	AfD Parlamento Eşbaşkanı	Yaptığı bir konuşmada Müslüman göçmenleri kastederek başörtülü kızlar, bıçak taşıyan adamlar ve diğer tembellelere yapılan sosyal yardımların Alman ekonomisini zayıflattığını söylemiştir (Chase, 2018).

433

IJSl 13/2
Aralık
December
2020

Söylemlere de yansıtıldığı şekilde AfD'li siyasetçiler, ülkenin yerli halkı ile aynı ırkı, etnik grubu ve dini paylaşmayan göçmen ve mültecilere yönelik yabancı düşmanlığı ve İslam karşıtı söylemleri içeren sözler ifade etmişlerdir. Hatta zaman zaman Nazi geçmişini öven faşizan söylemlerde de bulunmuşlardır. Bu söylemlerin bazıları Almanya'da yaşayan göçmen/mültecileri ve Müslümanları rencide edecek boyutlara varmıştır. Bu söylemlerin içerisinde üzerinde en fazla durulan konu İslam dininin Alman toplumuna, hukukuna ve anayasasına uymadığı ve göçmenlerin Avrupa'yı işgal ettiği'dir. Hatta Türk göçmenlere karşı kullanılan aşağılayıcı söylemler zaman zaman tehdidin ötesine geçerek şiddete neden olabilmektedirler.

3.3. Otoriterlik

Aslında popülizm, yerlilik ve otoriterlik birbirinin içine girmiş kavramlardır. Bir ülkenin sadece kendi yerli halkına veya bir ulus devletin bir etnik gruba ait olduğunu düşünenler, o yerli halktan veya ırktan olmayanları, kendi toplumunda istemeyenler ve onları hor görüp aşağılayanlar ister istemez otoriter bir yönetime doğru gitmek durumundadır. Hem dinlerinin hem de Avrupalılıklarının tehdit altında olduğunu düşünerek izledikleri bu dışlayıcı anlayış baskıcı politikalar uygulamalarına neden olmaktadır. Gittikçe güçlenmekte

olan popülist radikal sağ partilerin çoğu, temel hak ve özgürlüklerin kullanımını içeren çoğulculuğu göz ardı etmektedir. Bu bağlamda Alonso ve Kaltwasser (2015) radikal sağ partilerin izlediği popülizm, refah, aşırı milliyetçilik ve göçmen karşıtı politikaların [demokrasiden uzaklaşıp] ülkelerini otoriterliğe yönelttiklerini belirtmektedirler. Ekonomiden pay alamama veya ülkede kendini huzursuz hissetme gibi duygular, insanları göçmen ve yabancı karşıtı aktörlere dönüştürmektedir. Bu karşıtlık zaman zaman şiddete dönüşüp insanların demokratik kültürün dışına çıkmalarına da kapı aralayabilmektedir.

434
IJSI 13/2
Aralık
December
2020

Radikal sağ popülist partiler, demokrat olduklarını iddia ederler ancak azınlık haklarını görmezden gelerek liberal demokrasinin en önemli bileşeni olan siyasal çoğulculukla çatışan politikalar izlerler. AfD'nin Müslümanlara, Türklere, göçmenlere ve mültecilere karşı düşmanca politikalar izleme nedenlerinden biri bu grupları Alman milli kimliğine tehdit olarak görmesidir. Ayrıca İslam'ı eleştirme haklarının düşünce özgürlüğünün bir parçası olduğunu iddia etmektedir (AfD, 2016: 47-49).

Radikal popülist sağ partilerin çoğu, diğer etnik grupların ancak kendi üstünlüklerini ve kültürlerini kabul etmeleri durumunda onlarla yaşayabileceklerini düşünürler (Mudde, 2007: 144). AfD Alman kültürünü "üstün kültür" olarak kabul etmiş ve çok kültürlülüğe karşı olduğunu "Almanya Almanlarıdır diyerek" göstermiştir (AfD, 2016: 46). Hemen hemen tüm popülist sağ partiler, kendi ırk ve kültürlerinden olmayanları kendi toplumları içinde asimile etmeyi planlamaktadırlar (Mudde, 2007: 145). Aynı şekilde AfD de "göçmenlerle gelecekte huzur içinde yaşamak için bütünleşmenin zaruri olduğunu" ve ayrıca "asimilasyonun, bütünleşmenin en gelişmiş şekli olduğunu" belirtmiştir (AfD, 2017: 62).

Pek çok popülist radikal sağ parti, devletin bekasının sadece dış düşmana karşı askeri olarak değil, aynı zamanda iç düşmana karşı "kültürel ve siyasi" olarak ile korumanın mümkün olduğunu savunmuştur (Mudde, 2007: 150). AfD, İslam'ı Almanya'ya zarar veren siyasi bir ideoloji, göçmenleri de potansiyel suçlu olarak görmektedir. Bu parti herhangi bir becerisi olmayan göçmenlerin kısa sürede Almanya'daki hayatlatından hoşnut olmadıklarını ve suçla

*Almanya’da Radikal Sağın Yükselişi:
Almanya İçin Alternatif Partisi, Popülizm ve Demokrasi*

yöneldiklerini iddia etmektedir. Suç işleyen göçmenlerin ise ülkeden derhal sınır dışı edilmelerini savunmaktadırlar (AfD, 2016: 25).

Mudde’nin (2007: 23) tanımına göre otoriterlik, yasaların hüküm sürdüğü bir toplumda otoriteyi ihlal etme durumunda ‘cezalandırmayı’ gerektirir. Popülist radikal sağ partiler toplumun katı kurullarla yönetilmesi gerektiğine inanır ve daha sert kanunlar çıkarılmasını savunurlar. Ayrıca suça karşı hiç müsamaha gösterilmemesini salık verirler (Mudde, 2007: 145-147). AfD parti programının “Milli Güvenlik ve Adaletle” ilgili üçüncü bölümünün alt maddelerinde aşağıdaki hususlar bulunmaktadır: Suç ile daha etkin mücadele edebilmek için kanuni yaptırımın güçlendirilmesi; ceza yargılama sisteminin geliştirilmesi; polis, asker, doktor, itfaiyeci gibi devlet memurlarına karşı gerçekleştirilen saldırılara ağır cezalar verilmesi; suçlular yerine mağdurların korunması ve suçluların rehabilitasyonu ile uğraşmaması. Ayrıca AB’nin dış sınırlarının iyi korunmadığı sıklıkla dile getirilmektedir (AfD, 2016: 26).

AfD parti programı, güvenlik güçlerine özel bir önem atfetmektedir. Bu kapsamda polis maaşlarının ve yetkilerinin artırılması ile donanımının modernleştirilmesi önerilmektedir. Göçmenler ve mültecilerin karıştığı suçlar mevzu bahis olduğunda daha fazla güvenlik önlemine başvurulması tavsiye edilmektedir. Göçmen gençlerin suç oranındaki artışın önüne geçilmesi amacıyla cezalandırılma yaşının 18’den 12’ye indirilmesi önerilmektedir. Silah taşıma ise yalnızca kendi (Alman) vatandaşları için uygun görülmektedir. 18-25 yaş arasındaki tüm Alman erkeklerin zorunlu, kadınların ise isteğe bağlı olarak askere gitmelerini savunmaktadır (AfD, 2016: 23-26, 31).

AfD politikaları, popülist radikal sağın üç bileşeni olan popülizm, yerlilerlik ve otoriterlik özelliklerinin tamamını içerisinde barındırmaktadır. Parti bu üç bileşen vasıtasıyla demokrasi ile bağdaşmayan söylemler geliştirerek Almanya’daki mevcut demokrasiye zarar vermektedir.

435

IJSl 13/2
Aralık
December
2020

SONUÇ

1945'ten beri Alman Parlamentosu'na ilk kez radikal popülist sağ bir partinin girmesi, Alman halkı tarafından endişe ile karşılanmıştır. Partinin Alman demokrasisine zarar vereceği konusunda yaygın bir kaygı oluşmuştur. AfD parti programı ve parti liderlerinin söylemleri ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde partinin içerisinde popülizm, yerlilik ve otoriterliğin bulunduğu, Mudde'nin tanımıyla "popülizmin" tüm özelliklerini taşıdığı gözlemlenmektedir. AfD popülizmin savunduğu şekilde iyi ve saf halk karşısında yozlaşmış ve yolsuz seçkinler olduğunu varsaymaktadır. İktidardaki ana akım partileri, mültecilere "açık kapı" politikası izleyerek ülkenin egemenliğini, ekonomisini ve kültürünü tehlikeye düşüren, halka hizmet etmeyen yozlaşmış kurumlar olarak resmetmektedir. AfD devamında, iyi ve saf halkın yanında hareket ettiğini sıklıkla vurgulamaktadır. Bu iyi ve saf halk, Almanlardan oluşmaktadır ve bunun karşısında da "öteki" konumundaki göçmenler, mülteciler ve yabancılar bulunmaktadır.

AfD'nin amacı ülkesindeki göçmen ve mülteci sayılarını azaltarak Alman Hıristiyan kültürünü korumaktır. Çok kültürlülüğü reddederek Alman halkının homojenliğini koruyabilmek için hukuki yaptırımları savunan parti doğal olarak otoriter yönelimler sergilemektedir. AfD çoğulculuğu reddedip, çoğunluğun isteklerini yerine getirmek için kanunlar çıkarıp, azınlıkların temel hak ve özgürlüklerini göz ardı etme eğilimindedir. Ayrıca ana akım partiler, AfD'yi Almanya'daki aşırı sağ grupların mültecilere yaptıkları saldırıları desteklemekle suçlamaktadır. Tüm bu tespitler ışığında AfD'nin Alman demokrasisi için potansiyel bir tehlike olduğu sonucuna varmak mümkündür.

Ancak Almanya'da AfD'nin demokrasiye zarar vermesini engelleyen mekanizmalar bulunmaktadır. Bunların başında Alman Anayasası gelmektedir. Anayasa'nın Temel Haklar bölümünün üçüncü maddesi herkesin kanun önünde eşit olduğunu belirtmektedir. Kimsenin cinsiyeti, ebeveynleri, ırkı, dili, geldiği ülke, kökeni, dini inancı ve siyasi görüşü nedeniyle ayrıma uğrayamayacağı hükme bağlanmıştır. İnanç ve vicdan özgürlüğü ile ilgili dördüncü madde ise herkesin dinini ve gereklerini özgürce yerine getirebileceğini vurgulamaktadır. Son olarak Anayasanın 138. Maddesinde Alman halkının Nasyonal

*Almanya’da Radikal Sağın Yükselişi:
Almanya İçin Alternatif Partisi, Popülizm ve Demokrasi*

Sosyalizm ve militarizmden kurtulması üzerine hükümler bulunmaktadır (Bundesamt für Justiz).

AfD’nin şiddet yanlısı gruplara olan doğrudan veya dolaylı desteği konusunda Anayasayı Koruma Teşkilatı (*Bundesamt für Verfassungsschutz* -BfV) 2018 yılında harekete geçmiştir. Ülkenin iç istihbarat teşkilatı olarak görev yapan BfV’nin görevi; partilerin anayasal teamüllere uyup uymadıklarını ve demokratik sisteme zarar verip vermediklerini kontrol etmektir. AfD siyasetçilerinin aşırı sağa kayan, şiddet yanlısı söylemleri ve partinin gençlik kanadının ırkçı grup ve eylemlerle olan ilişkisi, BfV tarafından yakinen takip edilmektedir (Spiegel: Eylül 2018). Ayrıca BfV 2020 yılının başında AfD’nin bir kanadının demokrasiye tehdit oluşturduğunu belirterek bu grubun faal liderlerini gözetim altında tutmaya başlamıştır (Bennhold, 2020).

AfD’nin iktidara gelmesini ve dolayısıyla demokrasiyi zayıflatmasını engelleyen bir başka mekanizma da diğer partilerin AfD ile koalisyon kurmama ve AfD’yi ana akım siyasete dâhil etmeme üzerine kurdukları “*cordon sanitaire*” yani bir güvenlik kuşağıdır. Bu *cordon sanitaire*, İkinci Dünya Savaşı sonrası siyasi partilerin aşırı sağdan uzak kalma konusundaki uzlaşmaları sonucu kurulmuştur. Günümüzde de AfD ile işbirliği yapılmaması yönünde “yazılı olmayan” bir yasak söz konusudur. Bu nedenle AfD’nin iktidar ortağı olarak ulusal hükümete ya da eyalet seviyesinde yönetime girmesi pek mümkün gözükmemektedir. Ancak AfD’nin 2017 seçimlerinde oyların %12,6’sını alıp Federal Meclis’e üçüncü parti olarak girmesi, partiye karşı güvenlik kuşağı oluşturulmasını kısmen zorlaştırmıştır. Doğu Almanya’nın bazı bölgelerinde en güçlü parti olan AfD, Almanya’daki parti sistemini parçalayarak ana akım partilerin istikrarlı bir koalisyon kurma ihtimallerini zorlaştırmıştır.

Bu güvenlik kuşağının ihlalini Ocak 2020’de doğu Almanya’daki Thüringen eyalet seçimlerinde görmek mümkündür. AfD’nin Merkel’in Hıristiyan Demokrat Birliği Partisi ile ittifak yaparak Hür Demokrat Parti adayı Kemmerich’i Thüringen eyaleti başbakanı seçmesi ülkede “siyasi deprem” etkisi yaratmıştır. Bu ittifak, ülke çapında büyük tepkilere yol açınca Kemmerich, AfD desteğinin lekesini üzerinden atmak için eyalet başbakanlığından istifa etmiştir. Merkel kendi parti üyelerinin AfD ile ittifak yapmasının affedilemez olduğunu belirtmiştir. Bu siyasi deprem, Merkel’in halefi olarak

437

IJSl 13/2
Aralık
December
2020

gördüğü ve Aralık 2018’de parti liderliğine seçilen Annegret Kramp-Karrenbaue’nun istifasına neden olmuştur (Connolly, 2020). Bu güvenlik kuşağı ihlaline halktan ve liderlerden gelen büyük tepki, popülist radikal bir sağ partinin iktidara gelmesinin önündeki engelleri göstermektedir.

AfD’nin son dönemde siyasette güç kaybetmesinin önemli bir diğer nedeni de 2019 yılının sonunda Çin’de başlayıp 2020 yılının başlarında tüm Avrupa’da yayılmaya başlayan COVID-19 diye adlandırılan virüs salgınından kaynaklanmaktadır. Salgın ile mücadele kapsamında iktidardaki koalisyon hükümetinin hızlı ve kararlı önlemler alması, mevcut hükümete olan güveni arttırmıştır. AfD’nin salgın başladığından beri takındığı kararsız tavır partiye puan kaybettirmiştir. Önce Almanya’nın ulusal sınırlarını kapatmayı teklif etmesi, daha sonra ise karantinaya karşı çıkan gösterileri desteklemesi, partiye olan güven ve desteği azaltmıştır (Knight: 2020).

Sonuç olarak AfD’nin tehlikeli göçmen, mülteci ve yabancı karşıtı popülist politikaları ve söylemleri, Alman demokrasisine zarar verme potansiyeline sahiptir. Ancak İkinci Dünya Savaşı’nda yaşanan acı tecrübeler ülkede demokrasinin devamlılığı için gerekli anayasal güvencelerin oluşturulmasına yol açmıştır. AfD, Alman demokrasisi için potansiyel bir tehdit olmakla beraber; hâlihazırdaki denge ve denetleme mekanizmaları, bu tehdidi bertaraf etme güç ve kapasitesine sahiptir.

*Almanya'da Radikal Sağın Yükselişi:
Almanya İçin Alternatif Partisi, Popülizm ve Demokrasi*

KAYNAKÇA

"2019 European Election Results," European Parliament, 2019, <https://election-results.eu/national-results/germany/2019-2024/> (Erişim Tarihi: 04.06.2019).

"AfD's Gauland plays down Nazi era as a 'bird shit' in German history," Deutsche Welle, 2 Haziran 2018a, <https://www.dw.com/en/afds-gauland-plays-down-nazi-era-as-a-bird-shit-in-german-history/a-44055213> (Erişim Tarihi: 05.06.2019).

Alonso, Sonia; Kaltwasser, Cristobal Rovira (2015). "Spain: No Country for the Populist Radical Right?". *South European Society and Politics*, 20 (1), 21-45.

Amann, Melanie (2019). "The AfD's Ongoing Slide toward Right-Wing Extremism," Spiegel Online, 12 Eylül 2019, <https://www.spiegel.de/international/germany/german-populist-afd-party-continues-slide-to-extremism-a-1286286-2.html> (Erişim Tarihi: 13.09.2019).

Amann, Melanie et al. "How the Alternative for Germany Has Transformed the Country," Spiegel Online, 21 Eylül 2018, <https://www.spiegel.de/international/germany/how-the-alternative-for-germany-has-transformed-the-country-a-1227360-2.html> (Erişim Tarihi: 05.06.2019).

Arzheimer, Kai (2015). "The AfD: Finally a Successful Right-Wing Populist Eurosceptic Party for Germany?". *West European Politics*, 38(3), 535-556.

Ataç, Emre (2019). *The Populist Radical Right in Germany: Ideology & Policies of the Alternative Für Deutschland (AfD)*, İstanbul: İKV Yayınları, Yayın No: 303.

Barkin, Noah (2017). "Merkel, called 'traitor', defends refugee stance in rowdy east Germany," Reuters, 17 Ağustos 2017, <https://www.reuters.com/article/us-germany-election-merkel-idUSKCN1AX263>, (Erişim Tarihi: 12.06.2019).

Bennhold, Katrin (2020). "Germany Places Part of Far-Right Party Under Surveillance," *The New York Times*, 12 Mart 2020, <https://www.nytimes.com/2020/03/12/world/europe/germany-afd.html> (Erişim Tarihi: 05.09.2020)

Bernhard, Henry (2019). "Der Unterschied zwischen „Flügel“ und restlicher Partei," Deutschlandfunk, 29.10.2019, https://www.deutschlandfunk.de/afd-der-unterschied-zwischen-fluegel-und-restlicher-partei.1773.de.html?dram:article_id=462076 (Erişim Tarihi: 05.09.2020) (Translated by Can Özgür Yılmaz).

Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz, Bundesamt für Justiz, https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_gg/englisch_gg.html (Erişim Tarihi: 12.09.2020).

Cain, Ali (2017). "The Far Right's gains challenge German Democracy," Freedom House, 18 Ekim 2017, <https://freedomhouse.org/article/far-rights-gains-challenge-german-democracy> (Erişim Tarihi: 12.09.2020).

Chase, Jefferson (2018). "Germany's Angela Merkel ignores Xenophobic attack in Bundestag Debate," Deutsche Welle, 16 Mayıs 2018, <https://www.dw.com/en/germanys-angela-merkel-ignores-xenophobic-attack-in-bundestag-debate/a-43801414> (Erişim Tarihi: 13.09.2020).

Chase, Jefferson (2017). "AfD What You need to know about Germany's Far-Right Party," Deutsche Welle, 24 Eylül 2017, <https://www.dw.com/en/afd-what-you-need-to-know-about-germanys-far-right-party/a-3720819> (Erişim Tarihi: 05.06.2019).

Chazan, Guy (2017). "Why is Alternative for Germany the new force in German politics? Financial Times, 25 Eylül 2017, <https://www.ft.com/content/55f18544-a1c8-11e7-b797-b61809486fe2> (Erişim Tarihi: 04.06.2019).

Connolly, Kate (2020). "Germany's Political Crisis: How did it start and what comes next?" The Guardian, 14 Şubat 2020, <https://www.theguardian.com/world/2020/feb/14/germany-political-crisis-cdu-annegret-kramp-karrenbauer-how-did-it-start-and-what-comes-next> (Erişim Tarihi: 15.02.2020).

Connolly, Kate (2016). "Frauke Petry: The Acceptable Face of Germany's New Right?," The Guardian, 19 Haziran 2016, <https://www.theguardian.com/world/2016/jun/19/frauke-petry-acceptable-face-of-germany-new-right-interview> (Erişim Tarihi: 11.06.2019).

Conradis, Brandon (2016). "Germany's AfD takes overt anti-Islam stance," Deutsche Welle, 17 Nisan 2016, <https://www.dw.com/en/germanys-afd-takes-overt-anti-islam-stance/a-19194641> (Erişim Tarihi: 11.06.2019).

"'Cripple democracy': How the far-right is out to shatter German politics," The Local, 12 Şubat 2020, <https://www.thelocal.de/20200212/destructive-far-right-out-to-shatter-german-politics> (Erişim Tarihi: 10.09.2020).

Çaha, Ömer (2014). "Demokrasi", Halis Çetin (Ed.). *Siyaset Bilimi*, Ankara: Orion Kitabevi.

Çalışkan, Hülya, Ecem (2018). "The Rise of Populist Radical Right Parties in Europe: The Case of Alternative for Germany (AfD)," (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Avrupa Çalışmaları Anabilim Dalı, Ankara.

Dahl, Robert A. (1971). *Polyarchy: Participation and Opposition*. New Haven and London: Yale University Press.

Daldorph, Brenna (2016). "Frauke 'Adolfina' Petry: The Anti-Immigrant, anti-Islam Threat to Merkel," France 24, 5 Eylül 2016,

*Almanya'da Radikal Sağın Yükselişi:
Almanya İçin Alternatif Partisi, Popülizm ve Demokrasi*

<https://www.france24.com/en/20160905-germany-afd-frauke-petry-right-immigrant-election-merkel> (Erişim Tarihi: 04.06.2019).

Dearden, Lizzie (2017). "German AfD politician 'attacks Holocaust memorial' and says Germans should be more positive about Nazi past," Independent, 19 Ocak 2017, <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/germany-afd-bjoern-hoecke-berlin-holocaust-memorial-shame-history-positive-nazi-180-turnaround-a7535306.html> (Erişim Tarihi: 09.06.2019).

Fenkart, Stephanie (2018). "The Rise of Populism in Europe" https://static1.squarespace.com/static/58a2c691b3db2b3c6990193a/t/5b56f2c02b6a282123c1595f/1532424900817/2018-07-+The+Rise+of+Populism_Stephanie+Fenkart.pdf (Erişim Tarihi: 05.06.2019).

Freedom in the World 2020, Freedom House, Germany Country Report, <https://freedomhouse.org/country/germany/freedom-world/2020> (Erişim Tarihi:10.09.2020).

Frymark, Kamil (2019). "The European elections in Germany: the Greens move ahead of the SPD", Center for Eastern Studies, 28 Mayıs 2019, <https://www.osw.waw.pl/en/publikacje/analyses/2019-05-28/european-elections-germany-greens-move-ahead-spd> (Erişim Tarihi: 10.06.2019).

Galston, William (2018). "The Rise of European Populism and the Collapse of the Center Left," Brookings Institute, 8 Mart 2018, <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2018/03/08/the-rise-of-european-populism-and-the-collapse-of-the-center-left/> (Erişim Tarihi: 03.06.2019).

"Germany's AfD seeks 'moderate' path to attract 'middle-class' votes," Deutsche Welle, 1 Aralık 2019, <https://www.dw.com/en/germanys-afd-seeks-moderate-path-to-attract-middle-class-votes/a-51493275> (Erişim Tarihi: 13.09.2020).

"Germans support democracy. but are concerned about Islam," Deutsche Welle, 11 Temmuz 2019, <https://www.dw.com/en/germans-support-democracy-but-are-concerned-about-islam/a-49549541> (Erişim Tarihi: 10.09.2020).

"Germany elections: AfD surge in Saxony and Brandenburg," BBC News, 2 Eylül 2019, <https://www.bbc.com/news/world-europe-49544781> (Erişim Tarihi: 03.09.2019).

"Germany's Turks plan to sue over AfD politician's 'camel drivers' rant," Deutsche Welle, 16 Şubat 2018, <https://www.dw.com/en/germanys-turks-plan-to-sue-over-afd-politicians-camel-drivers-rant/a-42608271> (Erişim Tarihi: 11.06.2019).

441

IJSl 13/2
Aralık
December
2020

"Germany Elections: Further Blow for Merkel in Hesse," BBC News, 28 Ekim 2018, <https://www.bbc.com/news/world-europe-46012098> (Erişim Tarihi: 07.06.2019).

"How the Alternative for Germany Has Transformed the Country," Spiegel Online, 21 Eylül 2018, <https://www.spiegel.de/international/germany/how-the-alternative-for-germany-has-transformed-the-country-a-1227360.html> (Erişim Tarihi: 11.06.2019).

Jegić, Denijal (2018). "Germany's Far Right AfD Exploits Passivity and Resentment to Enter the Mainstream". Mint Press News, 3 Ekim 2018 <https://www.mintpressnews.com/germanys-far-right-afd-exploits-passivity-and-resentment-to-enter-the-mainstream/250230/> (Erişim Tarihi: 11.06.2019).

Kim, Seongcheol (2017). "The Populism of the Alternative for Germany (AfD): An Extended Essex School Perspective". *Palgrave Communications*, 3(5), 1-11.

Knight, Ben (2020). "German far-right AfD in crisis," Deutsche Welle, 18.05.2020, <https://www.dw.com/en/german-far-right-afd-in-crisis/a-53487633> (Erişim Tarihi: 12.09.2020).

Linz, Juan; Stepan, Alfred (1996). *Problems of Democratic Transition and Consolidation*. Baltimore ve Londra: Johns Hopkins University Press.

Luyken, Jörg (2017). "Religious Freedom for Muslims: The AfD have picked their first fight in Bundestag", *The Local*, 1 Kasım 2017, <https://www.thelocal.de/20171101/what-you-need-to-know-about-the-first-feud-of-the-new-bundestag> (Erişim Tarihi: 11.06.2019).

"Manifesto for Germany, The Political Programme of the Alternative for Germany", 30 Nisan-1 Mayıs 2016, https://www.afd.de/wp-content/uploads/sites/111/2017/04/2017-04-12_afd-grundsatzprogramm-englisch_web.pdf (Erişim Tarihi: 10.06.2019).

"Merkel'in Partisi Yerel Seçimlerden Zaferle Çıktı", Deutsche Welle, 14.09.2020, <https://www.dw.com/tr/merkelin-partisi-yerel-se%C3%A7imlerden-zaferle-%C3%A7%C4%B1kt%C4%B1/a-54915660>

"Merkel's CDU suffers worst ever result in Hamburg elections", *The Guardian*, 23 Şubat 2020, <https://www.theguardian.com/world/2020/feb/23/far-right-afd-ejected-from-hamburg-state-parliament-after-attack>.

Merkel, Wolfgang (2004). "Embedded and Defective Democracies". *Democratization*, 11(5), 33-58.

"More than half of Germans believe democracy in danger: survey," Deutsche Welle, 12 Eylül 2019, <https://www.dw.com/en/more-than-half-of-germans-believe-democracy-in-danger-survey/a-50401468> (Erişim Tarihi: 04.09.2020).

*Almanya'da Radikal Sağın Yükselişi:
Almanya İçin Alternatif Partisi, Popülizm ve Demokrasi*

Mudde, Cas (2017). "What the Stunning Success of AfD means for Germany and Europe," *The Guardian*, 24 Eylül 2017, <https://www.theguardian.com/commentisfree/2017/sep/24/germany-elections-afd-europe-immigration-merkel-radical-right> (Erişim Tarihi: 11.06.2019).

Mudde Cas; Kaltwasser, Rovira, Cristobal (2011). "Voice of the Peoples? Populism in Europe and Latin America Compared," Kellogg Institute, The Helen Kellogg Institute for International Studies, Working Paper 378, July 2011, https://kellogg.nd.edu/sites/default/files/old_files/documents/378_0.pdf (Erişim Tarihi: 10.06.2019).

Mudde, Cas (2007). *Populist Radical Right Parties in Europe*. Cambridge: Cambridge University Press.

Mudde, Cas (2004). "The Populist Zeitgeist". *Government and Opposition*, 39(4), 541-563.

"Not part of Germany': German right-wing AfD party adopts anti-Islamic manifest" *RT*, 1 Mayıs 2016, <https://www.rt.com/news/341558-afd-germany-islam-manifesto/> (Erişim Tarihi: 03.06.2019).

Oltermann, Philip (2016). "German rightwing party apologises for Jerome Boateng comments," *The Guardian*, 29 Mayıs 2016, <https://www.theguardian.com/world/2016/may/29/german-far-right-party-row-jerome-boateng-neighbour-comments> (Erişim Tarihi: 10.06.2019).

Rattay, Wolfgang (2016). "'Not Part of Germany': German Right-Wing AfD Party Adopts Anti-Islamic Manifesto," *Reuter*, 1 Mayıs 2016, <https://www.rt.com/news/341558-afd-germany-islam-manifesto/> (Erişim Tarihi: 06.06.2019).

Scally, Derek (2016). "Germany's populist AfD steps up anti-Muslim policies," *Irish Times*, 18 Nisan 2016, <https://www.irishtimes.com/news/world/europe/germany-s-populist-afd-steps-up-anti-muslim-policies-1.2614789> (Erişim Tarihi: 11.06.2019).

Schubert, Attika (2014). "Bavarians vote in election that may spell doom for Merkel," *CNN*, 14.10.2018, <https://edition.cnn.com/2018/10/14/europe/bavaria-election-merkel-germany-intl/index.html> (Erişim Tarihi: 06.09.2020).

Schucmacher, Elizabeth (2016). "German AfD Leader Petry steps up Rhetoric ahead of meeting the Muslim Council," *Deutsche Welle*, 22.05.2016, <https://www.dw.com/en/german-afd-leader-petry-steps-up-rhetoric-ahead-of-meeting-with-muslim-council/a-19275574> (Erişim Tarihi: 16.06.2019).

Schumpeter, Peter (1976). *Capitalism, Socialism and Democracy*. Fifth Edition, Londra - New York: Routledge.

443

IJSI 13/2
Aralık
December
2020

Staudenmarien, Rebecca (2017). "Gay in the AfD: Talking with LGBT supporters of Germany's Populist Party," Deutsche Welle, 17 Mart 2017, <https://www.dw.com/en/gay-in-the-afd-talking-with-lgbt-supporters-of-germanys-populist-party/a-38002368> (Erişim Tarihi: 06.06.2019).

Stone, Jon (2017). "Germany's new far-right party AfD says it will fight an 'invasion of foreigners'" Independent, 25 Eylöl 2017, <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/german-election-results-afd-far-right-merkel-alexander-gauland-2017-coalition-invasion-of-foreigners-a7965886.html> (Erişim Tarihi: 11.06.2019).

"Thüringen'deki seçimler Berlin'deki ortakları sarstı," Deutsche Welle, 28.10.2019, <https://www.dw.com/tr/th%C3%BCringendeki-se%C3%A7imler-berlindeki-ortaklar%C4%B1-sarst%C4%B1/a-51012574> (Erişim Tarihi: 30.10.2019).

444

IJSI 13/2
Aralık
December
2020

SUMMARY

The rise of euro-crisis in euro-zone countries, increasing EU intervention into the domestic policies of the EU members, the refugee crisis of 2015, the rise of terror attacks on various European cities, and Europeans' fear of losing their identity in their own countries led to a significant growth in the power of the populist radical right parties all over Europe. Similarly, the rise of populist right in Germany manifested itself in the electoral victories of Alternative for Germany (*Alternative für Deutschland* - AfD), established in 2013 to oppose Germany's euro-zone policies. Gradually, AfD's Eurosceptic and anti-EU policies transformed into anti-immigrant, anti-refugee and Islamophobia strategies. After receiving 12.6 percent of the votes in September 2017 general elections, AfD entered the German parliament as the first populist radical right party since World War II. Currently, the party is represented in 16 of Germany's state parliaments. Such a rise in the popularity of a radical populist right party raised concerns among the German public regarding the deconsolidation of German democracy.

This article aims at analyzing AfD's populist policies under the framework of Cas Mudde's (2007: 22) three components of populism, namely, 'populism,' 'nativism' and 'authoritarianism', in the framework of democratic deconsolidation. In other words, the article aims at analyzing whether or not AfD presents a real challenge to the consolidated democracy of Germany. According to Wolfgang Merkel (2004: 36-37), in a consolidated democracy, the following rights must be present: political rights, which include freedom of press, association, demonstration and petition; civil rights, which include individual rights of protection of life, freedom and property; equal access to law and equal treatment by law; and protection against illegitimate arrest, exile, torture and unjustifiable intervention into personal life. If one of these conditions is not met, then the country is considered to be a defective democracy.

In this context, following the theoretical background of populism and democratic consolidation as well as a brief background of AfD, the article first analyzes AfD's 'populist' policies in terms of populism, nativism and authoritarianism. In fact, all three components of populism pose different challenges to democracy. Populism creates conflict within the German society by polarizing the population into the "pure people" and the "corrupt elite". AfD portrays itself as the representative of the "pure and good people" of Germany, and the mainstream parties, such as Chancellor Merkel's Christian Democratic Union and the main opposition Social Democrats, as the "corrupt elite". By following nativism, AfD claims that only Germany should be exclusively reserved for Germans, and promotes the expulsion of all non-Germans. The party aims at reducing the number of immigrants, refugees and non-Christians as steps to making the country purely German. As can be

observed from the party program and the discourses of AfD politicians, nativist policies consider multiculturalism as a threat to German culture. Lastly, the article examines the 'authoritarian' policies of AfD as an extension of its nativist policies. The belief that Germany belonged exclusively to its own native population, and the rejection of others undoubtedly represents a move away from democracy, towards authoritarian policies, such as closing the borders, expelling recently arrived refugees, and violating the civil liberties and political rights of settled immigrants. In other words, the party rejected the most significant principle of democracy, i.e., pluralism. Party officials opposed the establishment of new mosques, and proposed the demolition of private facilities established specifically for Muslims.

446 The article attempts at answering the question of whether or not, as a populist radical right party, AfD poses a danger to German democracy. By taking the party program and the discourses of AfD politicians into consideration, as well as examining its populist, nativist and authoritarian policies, the study argues that AfD represents a potential danger to German democracy. However, the German constitution protects the civil liberties and political rights of its people; article 3 of Basic Rights rejects discrimination, stating "No person shall be favored or disfavored because of sex, parentage, race, language, homeland and origin, faith or religious or political opinions." In addition, the *cordon sanitaire* – in which mainstream parties unite in agreement to exclude far-right parties from coalitions – still continues in Germany due to its traumatic Nazi past. The mainstream parties' mechanisms make it impossible for AfD to join a coalition, and therefore, currently, no challenge is posed by AfD to German democracy.

IJSI 13/2
Aralık
December
2020